

'El cristianisme dels orígens'

L'editorial Pòrtic publica aquest llibre del teòleg Rudolf Bultmann (1884-1976) que va escriure durant la Segona Guerra Mundial. Bultmann es va mostrar sempre fortament preocupat per la centralitat de la revelació en la vida cristiana, així com els condicionaments que n'impedien l'ac-

ceptació per part de l'home modern. Aquesta obra no és un estudi històric, sinó que es tracta "d'interpretar els fenòmens de la història passada a partir de les possibilitats de comprensió de l'existència humana, també com a possibilitats de comprensió de l'existència actual".

ESTILS

La paraula oberta de Chantal Maillard

La fragilitat és una de les definicions de la nostra època. L'escriptura de Maillard ens ajuda a aprofundir-hi enloc de rebutjar-la

DÍDAC P. LAGARRIGA
BARCELONA

Si busquem la definició del terme "làbil", hi trobarem: "Caduc, inestable, que pot o ha de caure, desaparèixer, canviar...". Paul Ricoeur parla d'aquest homo labilis, l'ésser humà fràgil del qual el filòsof xilè Cristóbal Holzapfel, comentant l'encertada denominació de Ricoeur, afirma: "Prefereixo l'expressió «fràgil» per definir l'ésser humà de la nostra època, doncs ens ensenya la seva fragilitat en la incapacitat de grans doctrines i projectes socials, polítics, morals, religiosos. Però, d'altra banda, en això es mostra la seva virtut, ja que assistim a un sincerarse per part d'aquest tipus humà que és el que domina en la nostra època".

Acceptar-nos fràgils, doncs, com a porta per sincerar-nos en comptes d'erigir més altars a la seguretat militarment divinitzada. La labilitat per sobre de qualsevol habilitat, de qualsevol estratègia defensiva. Les "grans" propostes ens van... grans. Són inabastables i, per tant, o n'acabem distanciats i esgotats, o necessitem apropiar-nos-en per dominar-les, reduint-les a mers conceptes que manipulem com ens convé. Reconèixer la labilitat dels humans no implica convertir-nos en éssers frívols i egoistes que només actuen segons els desitjos efímers i canviants, sinó que pot ser una bona oportunitat per destensar la pressió de les grans propostes morals i endinsar-nos en la íntima petitesa d'un mateix. Podem tornar a portar amb els grans transatlàntics on un dia vam embarcar, il·lusionats, per tornar salpar a bord, ara sí, d'una fràgil embarcació, petita, que tron-

tolla més pel vagareig de les onades, però que tampoc té cap necessitat de creuar oceans.

Profundament lleugera

Des d'una d'aquestes barquetes de fusta, Chantal Maillard escriu: "Haurem de començar de nou. Començar callant. No és necessària l'escriptura. El que de veritat es fa per a l'esperit no deixa altres senyals que les que es donen en ell, i aquestes són làbils, constantment han de ser renovades. Mai concloses, les obres de l'esperit. Res que sigui permanent." Potser Maillard sigui una de les autores actuals que més coposen la necessitat de reconeixement d'aquesta fragilitat que ens sincera. "De quina manera més fàcil perd allò real la seva consistència: només un punt endarrere, o endavant, una lleugera inclinació de l'ànim i tot trontolla, el recipient es bolca i perd l'equilibri el món-jo", escriu al seu darrer llibre, *La mujer de pie* (publicat per Galaxia Gutenberg).

Nascuda a Bèlgica l'any 1951, es va traslladar a Espanya amb la seva família quan tenia 13 anys, edat en què comença la seva immersió en el món de l'escriptura, que mai més ha abandonat ("a partir de llavors, els canvis successius d'internat, el fet de ser filla única i estar allunyada dels seus pares, va fer que es convertís en una nena desubicada i silenciosa, que trobaria refugi en la literatura. Amb 14 anys havia escrit dues novel·les i més de cent poemes", llegim al seu perfil de la Viquipèdia). Premi Nacional de Poesia l'any 2004, entre altres guardons, la seva escriptura oberta circula per les disciplines malgrat fixar-se, principalment, en la poesia,

CONSCIÈNCIA D'ARA

I la setmana que ve:

Nasrudín, la mística de l'absurd

l'estètica i la filosofia, a més del seu interès per les tradicions orientals i la Índia en particular. Definicions acotades i desacotades alhora, que ens serveixen per parlar, però que no tenen la voluntat de tancar a base de conclusions, més aviat d'obrir, fonamentant desconclusions o conclusions làbils.

Sabem, també, que "làbil" té propietats llefiscoses, i per tant no és una identitat fàcil d'atrapar. Rellisca de la pròpia definició: parlar d'una "identitat làbil", o d'un homo labilis, com fa Ricoeur, no implica una essència identitària, immòbil,

sinó més aviat una "creença peregrina" com escriu Maillard, a *La mujer de pie*. I afegeix: "No hi ha res més forassenyat que pensar que existeixi alguna cosa, en alguna part de l'organisme o de la ment, que sigui idèntica a sí mateix. No obstant això, la identitat és un d'aquells conceptes en els quals creiem amb més fermesa. És ben cert que només en conceptes té sentit creure, donat que només un concepte roman idèntic a sí mateix".

El 'tinnitus' de la ment

La mujer de pie és un llibre que acompanya. Des del dolor i la ferida, ens fa participis d'aquest estat frà-

Ramon Llull i Ibn Arabi

Barcelona acull un simposi avui i demà per trobar les profundes afinitats entre tots dos autors. A més de conferències, aquest vespre hi haurà concerts. Lloc: Centre d'Estudis Cristianisme i Justícia, al carrer Roger de Llúria 13, Barcelona. Per consultar el programa: <http://ibnarabisociety.es>.

La cita de la setmana

*Déu és creïble on
Ell no pot ser cregut*
Edmon Jabés

ACN

Desarmats

Opinió

IGNASI MORETA
EDITOR I ESCRIPTOR

“**H**em de reivindicar la nostra tradició”, “Hem de defensar-nos”, “Europa no s’estima a ella mateixa”, “No hem de tenir complexos”. Etcètera, etcètera. Frases com aquestes i altres de similars les he sentit amb freqüència com a resposta a la invitació al diàleg entre religions i cultures diverses. Et diuen: “Sí, sí, molt bé el diàleg interreligiós, fantàstic, endavant, però... des de la nostra personalitat, des de la defensa del que som, des de la reivindicació de la nostra aportació!”.

Quan sento aquesta mena de preven- cions, no puc deixar de constatar que els que les formulen entenen el diàleg en ter- mes dialèctics,

Absència
La presència de Déu sembla que s’ha esvaït en la societat moderna i secularitzada, fins al punt que ja no se sap si es tracta d’una presència o d’una absència

de lluita, de combat. En termes bèl·lics, en definitiva. El diàleg com una batalla entre dues argumentacions, a veure qui guanya. El diàleg al qual anem amb l’única finalitat d’imposar-nos sobre l’altre. Per això hem de “de- fensar” alguna

cosa en aquest diàleg. Perquè del que es tracta no és tant de dialogar, com de vèncer. Això és la guerra. I l’altre és el nostre enemic.

Un savi dels nostres dies, Raimon Pànikkar, va dir que al diàleg hi havíem d’anar desarmats. I anar-hi desarmats vol dir que renunciem a defensar res, renunciem a convertir el diàleg en dialèctica, en lluita i domini del terreny de joc. Anar desarmats al diàleg no vol dir claudicar, precisament perquè el diàleg no és un combat sinó un intercanvi, un procés d’escolta i aprenentatge, un espai per examplar horitzons i no per imposar els propis. Goso afirmar que l’actitud autènticament religiosa és aquella en què ens disposem a rebre l’altre, a rebre l’aportació de l’altre, amb una actitud oberta i hospitalària. Lluitar per defensar la pròpia cosmovisió no és una actitud religiosa, sinó regressiva, poruga i, en última instància, colonialista.

Prego als déus que ens facin lleugers, agosarats i lliures.

gil que se sincera, de la necessitat de parlar amb veu alta i de foragitar la parla, de compartir dubtes i, poc a poc, complicitats. Si el *tinnitus* és el so agut que algunes persones senten, com un brunzit o xiulet, això mateix passa amb “la parladora interna”, ens explica Maillard.

“De la mateixa manera que el *tinnitus*, el procés mental produeix un so agut i tan insistent que pot tornar-nos bojos si, quan en tenim consciència, no som capaços de controlar-lo... La ment humana és un cavall desbocat. No sentim el seu galop perquè ens és tan familiar que el confonem amb el soroll de les nostres pròpies passes. [...] No hi ha

distància entre la nostra consciència i aquell mecanisme cec d’associacions sense límit. Fins que un dia, per atzar o per efecte d’un silenci prolongat, o perquè algú ens diu: atura’t i escolta, finalment la sentim. A partir d’aquell instant, i encara que decidim atordir-nos amb tota classe de soroll (converses, ocupacions o entreteniments vari- ris), no podem deixar de sentir-la. I si no som capaços d’aminorar la marxa de la ment trobant un punt neutre o la manera d’assistir a les seves fites sense que ens molesti massa, se’ns complicarà l’existència”, apunta la poetessa al llibre.

Ella ho prova amb una escriptu-

ra menys mental, menys classifica- dora i judiciosa, al màxim de des- closa que pot (“L’escriptura: se- nyals, rastre d’animal ferit que dei- xem amb l’esperança que qui els se- gueixi sigui capaç de compassió”; “Escriure és la meua manera d’orar”). Amb silencis i vincles, més enllà de la literatura, al terreny físic, a la vida i els seus imprevistos. A les seves malalties i miracles. Ser fràgil i ser-ne conscient no debilita, tampoc enforteix, però facilita un caminar per caminar, concentrats en el valor inimitable de cada pas, de cada racó del paisatge, de tota companyia. Sense presses, més confiats. Agraïts. —